

Informasjonsteknologi og medieproduksjon

Referat rådsmøte nr.1/2022

Faglig råd for informasjonsteknologi og medieproduksjon

Dato: 30.03.2022

Tid: 09.00 – 15.00

Sted: videokonferanse

Deltakerliste

Arb.g.	Henning Starholm Steen (vara)	NHO Abelia
Arb.g.	Leif-Tore Martinsen (nestleder)	KS
Arb.g.	Anne Cathrine Gotaas	NHO (Mediebedriftenes landsfor.)
Arb.t.	Christian Danielsen	LO (Fagforbundet)
Lærerorg.	Synnøve Møll Rygg	Utdanningsforbundet
Lærerorg.	Ove Aalo	Utdanningsforbundet
Lærerorg.	Ståle Andre Bergersen	Skolenes Landsforbund
Skoleeier	Kjersti Normann	KS
Skoleeier	Bent Øystein Halden	KS
Elevorg.	Eivind Johannesen Lotsberg	Elevorganisasjonen
Andre org.	Christoffer Hoff	IKT-Norge

Fra Utdanningsdirektoratet

Sekretariat	Eirik Bertelsen
-------------	-----------------

Forfall

Arb.t.	May Thingelstad	YS (Parat Media)
Arb.t.	Kristin M. Sezer	LO (Fellesforbundet)
Arb.g.	Erik Schøien	Virke (Produsentforeningen)
Arb.g.	Henriette Dolven	NHO Abelia
Arb.t.	Asghar Ali (leder)	LO (El- og IT forbundet)

Dagsorden

- 01-2022 Godkjenning av innkalling og dagsorden
- 02-2022 Søkere til læreplass skoleåret 2022-2023
- 03-2022 Videreutvikling av kompetansepakker
- 04-2022 Søknad om etablering av vg3 fotograffaget
- 05-2022 Utviklingsredegjørelse for IM-utdanningsprogrammet
- 06-2022 Fylkesbesøk
- 07-2022 Orienteringssaker
- 08-2022 Eventuelt

01-
2022

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak: FRIM godkjente innkalling og dagsorden. Sak om klagenemd og gjennomføring av rådsmøte 9.juni tilføyd under eventuelt.

02-
2022

Søkere til læreplass skoleåret 2022-2023

Våren 2022 søker første kull i IM-utdanningsprogrammet om læreplass. Søknadsfristen var 1.mars for å søke skole og læreplass skoleåret 2022-2023. Analyse av årets søkertall ligger på udir.no

Lærefag	Antall søkere
IT-driftsfaget	427
IT-utviklerfaget	204
Innholdsproduksjonsfaget	121
Mediedesignfaget	75
Medieteknikk	45

Nasjonalt er det totalt 872 søkere til læreplass i IM-utdanningsprogrammet.

Når vet vi mer om hvor mange som får læreplass?

Fylkeskommunen har det formelle hovedansvaret for at søkerne får læreplass. Fylkeskommunene rapporterer inn tall på antall søkere formidlet til læreplass fra august og utover. I august 2022 vil Udir ha foreløpige tall over antallet søkere fra IM-utdanningsprogrammet formidlet til læreplass. Endelige tall vil være klare januar 2023.

Søkertallene er til orientering, men vi ønsker gjerne kommentarer fra medlemmene.

Referat

- Blant fylkene representert i FRIM går det bra med formidlingen til læreplass i IT- og mediefagene. Statistikk over formidling til læreplass vil publiseres i august. Endelig tall for formidling i 2022 vil foreligge januar 2023.
- Fagansvarlig opplyser at vi høsten 2022 vil ha mer statistikk på gjennomføringen til elevene fra kullet som startet i 2020-2021. Foreløpig har vi begrenset informasjon om elevenes overganger etter vg1 og vg2.
- Det ble stilt noen spørsmål ved det tekniske rundt registreringen av søkere, og om det egentlig er et høyere antall søkere. Søkere til påbygg registreres ikke som søkere til læreplass. Søkere til påbygg mister rett til oppfølging fra fylkeskommunen med å finne læreplass. Når søkere har læreplass som førstevalg utløser det plikt for fylkeskommunen til å gi oppfølging til elever.
- Det er faglig uheldig at fylkeskommuner ikke gir tilbud på skolene i begge vg2-løpene. Elever vil måtte søke seg til andre skoler, og det etableres heller ikke et godt faglig miljø i begge fagene når skolene mangler vg2-tilbud. Elever risikerer også å ikke få skoleplass.
- YFF er viktig for å formidle til læreplass, men tilbakemeldingene i rådet tyder på at fylkeskommunene organiserer faget ulikt. Noen plasser får ikke elever alle timene, lærere gis ikke tilstrekkelig med tid til å følge opp elevene når de er ute i praksis. Det blir viktig for FRIM å ta med seg disse tilbakemeldingene til YFF-faget i det videre i arbeidet med Fullføringsreformen.
- Søkertallene til vg2 IT sammenlignet med tilbudet i det gamle vg2 IKT-servicefaget tyder på et noe neddimensjonert tilbud nasjonalt. Fra fylkeskommunene kan det bli aktuelt å dimensjonere opp tilbudet av skoleplasser. Flere mener dette er uheldig, da det f.eks er tomme læreplasser som blir ubesatt. De læreplassene kan forsvinne.
- Det er positivt at NRK Nordland og NRK sporten har tatt inn lærlinger i mediefagene. Organisasjonene i rådet oppfordres til å gjøre lærefagene kjent hos sine medlemmer.
- Det ble foreslått å etablere de nye fagene som nye fag under [World skills](http://WorldSkills.org).

Vedtak: FRIM tok informasjonen til orientering

03-
2022

Videreutvikling av kompetansepakker

To nye kompetansepakker rettet mot opplæring i bedrift ble publisert i begynnelsen av januar og er tilgjengelige på Utdanningsdirektoratets kompetanseportal <https://kompetanse.udir.no/>.

Kompetansepakkene er gratis og skal støtte innføringen av nye læreplaner vg3 opplæring i bedrift. Hovedmålgruppen er lærebedrifter (instruktører/faglig ledere), prøvenemnder og fylkeskommunen. Kompetansepakkene skal kunne benyttes som en del av fylkeskommunens kompetansetiltak rettet mot lærebedrifter og prøvenemnder. Den 25. januar ble det gjennomført et webinar for å gjøre kompetansepakkene kjent med over 1800 påmeldte. Dette viser stor interesse, både for behovet, men også for å ta i bruk kompetansepakkene. Opptak av webinarret kan sees [her](#). Udir planlegger nå en videreutvikling av kompetansepakkene iht. avtalen med HINN om opsjon med muligheter for utvidelse av det allerede avtalte oppdraget. Opsjonen knytter seg først og fremst til å utvikle flere ressurser f.eks. praksiseksempler fra flere lærefag. Udir er i oppstarten med dette arbeidet og ønsker å ivareta partenes videre involvering.

Oppdrag til faglige råd

1. Udir ber faglige råd om å gjøre seg kjent med innholdet i kompetansepakkene for opplæring i bedrift på [kompetansportalen](#). Det enkelte råd kan selv vurdere om enkelte moduler skal prioriteres. Se gjerne [dette videoklippet](#) som viser hvordan man enkelt logger på, samt hvordan kompetansepakkene er bygget opp.
2. Udir ber om råd til hva Udir bør prioritere i videreutviklingen av ressurser i kompetansepakkene. F.eks. temaer og type støtteressurser i én eller begge kompetansepakkene. Det ønskes også innspill på eventuelle forbedringer i kompetansepakkene. Udir ber faglige råd om skriftlige innspill innen oppsatt frist.
3. Udir ber samtidig det enkelte råd velge inntil to representanter Udir og HINN kan kontakte og bruke i det videre utviklingsarbeidet av de to aktuelle kompetansepakkene. Kontaktinformasjon sendes sammen med rådets innspill til forbedring- og videreutviklingsområder av kompetansepakkene.

Eventuelle innspill til videreutvikling av kompetansepakkene gis i rådsmøtet.

Referat

FRIM var positive til kvaliteten på det utviklede innholdet i kompetansepakken for opplæring i bedrift. Når det gjelder videreutvikling av kompetansepakkene mener vi at innholdet må være på bransjenes premisser og godt tilpasset behovene i hvert utdanningsprogram. En videreutvikling bør spisse innholdet ned til det enkelte utdanningsprogram. Instruktører og faglige ledere har ofte begrenset med tid til egenstudier og det bør prioriteres korte moduler som oppleves relevante for opplæringssituasjonene i bedrift.

FRIM valgte som kontaktpersoner Hilde Bjerga Rosland og Henning Starholm Steen. De to representantene arbeider i dag med opplæring i bedrift og vil bidra med viktige perspektiv i utviklingsarbeidet.

Vedtak: FRIM meldte inn Hilde Bjerga Rosland og Henning Starholm Steen som representanter til arbeidet med å videreutvikle kompetansepakkene.

04-
2022

Søknad om etablering av vg3 fotograffaget

Udir har motatt søknad fra Norges fotografforbund og opplæringskontoret for fotostudier om etablering av nytt vg3 fotograffag i IM-tilbudsstrukturen. FRIM blir bedt om å uttale seg i form av et begrunnet råd og gi eventuell tilleggsinformasjon i saken. Søknad m/vedlegg er vedlagt med sakspapirene.

Kort om søknaden

Søkerne ønsker at fotograffaget skal bygge på vg2 medieproduksjon. Opplæringen skal føre frem til et svennebrev i fotograffaget med yrkestittel fotograf. Søkerne mener:

- Lærebedriftene de representerer vil ikke kunne ta inn lærlinger å gi opplæring læreplanen for vg3 innholdsproduksjon.
- Fagarbeidere som har fått opplæring i læreplanen i vg3 innholdsproduksjon vil ikke gi fotograffagbransjen relevant kompetanse.

Søkerne oppgir at det vil være behov for 25-30 lærlinger årlig.

Spørsmål

- Vi ønsker at dere vurderer behovet i arbeidslivet for et fotograffag slik det er beskrevet i søknaden.
- søkerne oppgir nasjonalt 25-30 at de vil tilby læreplasser årlig. Hva mener dere om søkerens anslag til antall læreplasser?
- gir vg2 medieproduksjon et tilstrekkelig faglig grunnlag for å starte på vg3 fotograffaget?
- hva blir konsekvensene for bransjen hvis vi ikke etablerer et eget fotograffag?

Det er et mål at det ikke skal være for stort faglig overlapp mellom lærefag i tilbudsstrukturen. FRIM har tidligere ment at læreplanen for vg3 innholdsproduksjonsfaget også kan brukes i mer tradisjonelle fotografbedrifter. I forbindelse med læreplanarbeidet ble kompetansemålene i innholdsproduksjonslæreplanen utformet på en slik måte at de skal kunne brukes i ulike bedrifter i flere bransjer.

- vil en lærebedrift i fotograffaget kunne ta inn en lærling i innholdsproduksjonsfaget?
- hvilke kompetansemål mangler i innholdsproduksjonsfaget for å kunne ta inn en lærling i fotograffaget?
- hvilke kompetansemål fra innholdsproduksjon er ikke aktuelle for fotograffaget?

Søker ønsker primært å etablere et eget fotograffag, sekundært å etablere en fordypning i fotograf innen innholdsproduksjonsfaget. Fordypningsområder er definert som «avgrensede opplæringsenheter innenfor et lærefag som har et omfang som er mindre enn fellesdelen, men som har en faglig karakter som gjør at kompetansen ikke ivaretas forsvarlig gjennom fleksibiliteten i læreplanene. En fordypning i fotografi vil kunne erstatte kompetanse i innholdsproduksjon som ikke er aktuelle, med egne kompetansemål rettet mot fotofaglig innhold.

- kan det være et alternativ å etablere en egen fotograffordypning i vg3 innholdsproduksjonsfaget?
- hvilke fordeler eller ulemper er det ved å etablere en fordypning i fotograffaget?

Referat

Fagansvarlig fra Udir innledet kort om behandlingen av søknaden. Udir skal i sin vurdering legge særlig stor vekt på anbefalingen fra de faglige rådene til endringer i vg3. Dersom de faglige rådene og Udir ikke har klart å komme til enighet i saksforberedelsen, skal dette komme frem i oversendelsen av anbefalingen til Kunnskapsdepartementet. Det vil derfor være naturlig å se for seg at Udir vil drøfte sin anbefaling i rådmøtet før sommeren. Søkerne fra Norges fotografforbund og Opplæringskontoret for fotostudier er ikke representert i FRIM. I desember-rådmøtet 2021 fikk Ove Aalo fra Utdanningsforbundet og Asghar Ali fra LO ansvar for å vurdere søknaden.

Fagansvarlig fra Udir viste til spørsmål i saksfremlegget. Et sentralt spørsmål som opptok mye av diskusjonen var om arbeidslivet har behov for fotografkompetanse slik den beskrives i søknaden. Det var en større diskusjon under behandlingen, men rent oppsummert kan det sies å være to posisjoner:

- Den ene posisjonen mener det er behov for fagarbeidere med rendyrket fotografkompetanse og behovet for lærlinger i faget bekrefter det at det også vil være behov for fagarbeidere. Kompetansebehovet er hos den delen av mediebransjen, innen enkeltmannsforetak i foto, som f.eks portrettfotografer. For disse vil svennebrevet fortsatt være et viktig kriterium for ansettelse. Det er også yrker innen det offentlige som museum, politi og sykehus.

- Den andre posisjonen mener at det er allerede er fotografinnhold i læreplanene, og at bredere mediefaglig kompetanse vil gi lærlingene best forutsetninger for yrkesutøvelse i mediebransjen. Bransjen vil være mer opptatt av portofolio, og i mindre grad opptatt av om de har fotograf-svennebrev. Fagbrevet er ikke alene viktig, det handler om hva du kan. Bredde i kompetansen i innholdsproduksjonsfaget gir større muligheter senere. Mulighetene for å få fast jobb med kun foto er vanskelig, og det er uheldig å gi 17-åringer et valg som ikke leder frem til jobb.

FRIM har i arbeidet med læreplaner forsøkt å få læreplanen i innholdsproduksjonsfaget til å ivareta behovene i den delen av fotografbransjen.

- Det finnes ikke en perfekt læreplan for alle bedrifter som møter produksjonen i bedriften, og læreplanen vil alltid måtte tas i bruk på lærebedriftens premisser. Spesialiseringen skjer i lærebedriften.
- noen lærebedrifter i fotograffaget vil kunne ta i bruk innholdsproduksjon-læreplanen. For andre bedrifter vil de ikke kunne gi opplæring i læreplanen.
- Da fylkeskommunene ennå ikke har kommet langt i godkjenning av nye lærebedrifter har det ikke vært mulig for lærebedrifter i fotograffaget å få vurdert om de kan godkjennes som lærebedrift. Det hadde vært interessant å få klarhet i om bedriftene innen foto blir godkjent i innholdsproduksjonsfaget.

FRIM stemte over om de vil anbefale etableringen av eget lærefag i fotograffaget. Det var flertall for ikke å anbefale etableringen av et eget fotograffag. Søkerne har åpnet for å etablere en fordypning i fotografi under innholdsproduksjonsfaget.

Muligheten for å ta i bruk fordypning:

- Fagansvarlig viste til at det kan være mulig for å etablere et fordypning i innholdsproduksjonslæreplanen innen foto. Fordypninger kan etableres som alternativ til splitting av fag. Fordypningsområder er definert som «avgrensede opplæringsenheter innenfor et lærefag som har et omfang som er mindre enn fellesdelen, men som har en faglig karakter som gjør at kompetansen ikke ivaretas forsvarlig gjennom fleksibiliteten i læreplanene.
- Etablering av fordypning forutsetter at man kan vise hvilken kompetanse som ikke er ivaretatt i læreplanen for innholdsproduksjonsfaget.

Det var konsensus i FRIM for vurdere etablering av fordypning. En arbeidsgruppe med Christian Danielsen, Kjersti Normann, Ove Aalo og Anne Cathrine Gotaas vil frem til neste rådsmøte vurdere om det er grunnlag for etablering av fordypning. Fagansvarlig i Udir kaller inn i arbeidsmøte.

Vedtak: FRIM vedtok med flertallsavgjørelse å ikke anbefale etablering av lærefag. FRIM vedtok å nedsette en arbeidsgruppe som skal vurdere etablering av fordypning.

05-2022

Utviklingsredegjørelse for IM-utdanningsprogrammet

En gang i løpet av oppnevningssperioden, skal de faglige rådene utarbeide en utviklingsredegjørelse der de gjør greie for den faglige utviklingen og endringer i bransjen/sektoren som får betydning for utdanningstilbudet. Redegjørelsen skal basere seg på bransjekunnskap, tilgjengelig forskning, analyser og prognoser.

Litt historikk

I forbindelse med gjennomgangen av den yrkesfaglige tilbudsstrukturen 2014-2017 var utviklingsredegjørelsene fra de faglige rådene et viktig kunnskapsgrunnlag for Udir og Kunnskapsdepartementet. Redegjørelsene la grunnlaget for store strukturelle endringer, deriblant etableringen av utdanningsprogrammet informasjonsteknologi og medieproduksjon. FRIM har siden oppnevningen arbeidet mye med struktur og innhold i utdanningsprogrammet. IM-utdanningsprogrammet har per nå «flunkende» ny tilbudsstruktur med læreplaner. De første lærlingene starter høst-2022.

Vi ønsker å få innspill fra dere til utviklingsredegjørelsen for 2021-2025. Fagansvarlig redegjør for status i arbeidet. Legges opp til diskusjon og innspill

Referat

FRIM diskuterte tidspunktet og tema for utviklingsredegjørelsen:

	<ul style="list-style-type: none"> • Det virker fornuftig å utsette gjennomgangen til senere i oppnevningsperioden. De større spørsmålene om endringer i bransjen bør ses i lys av at utdanningsprogrammet er nytt. Struktur og innhold ble vedtatt i februar 2021. • For et nytt utdanningsprogram med nye fag blir det viktig å følge innføringen av utdanningsprogrammet. FRIM er positive til del 1 med indikatorer på skoleplasser, søkning, overganger og læreplasser. • Da tilbudet innføres i fylkeskommunene er også dimensjonering og fylkeskommunens arbeid med godkjenning av lærebedrifter interessant. • Læreplanene sin relevans for arbeidslivet er naturlig å følge med på. Vurdering av innholdet i læreplanene bør være en del av arbeidet med utviklingsredegjørelsene. <p>Vedtak: FRIM er positive til formålet og opplegget for utviklingsredegjørelsen. FRIM ønsker at en større gjennomgang legges til sent i oppnevningsperioden, og at arbeidet i nå første omgang setter søkelys på innføringen av fagfornyelsen.</p>
<p>06-2022</p>	<p>Fylkesbesøk</p> <p>I henhold til retningslinjene for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Udir kan de faglige rådene gjennomføre et fylkesbesøk i året. Hensikten med fylkesbesøk er dialog mellom rådene fylkeskommunene, skolene og arbeidslivet om utfordringer i utdanningsprogrammet. Vi ber om at de faglige rådene som ønsker å gjennomføre fylkesbesøk i 2022/ 23 melder sin interesse med forslag til tema og fylkeskommune.</p> <p>For å unngå for stor belastning på enkeltfylker ønsker sekretariatet å fordele fylkesbesøkene på ulike fylkeskommuner. I tillegg ønsker sekretariatet at besøkene spres på ulike fylker, slik at informasjon om de faglige rådenes arbeid blir bedre kjent i flest mulig fylker. Vi ber derfor de faglige rådene setter opp to alternative fylker. Fylkesbesøkene gjennomføres normalt over 1-3 dager. Udir ber om at fylkesbesøk planlegges høst/ vinter 2022 eller vår 2023.</p> <p>Litt historikk: FRIM planla fylkesbesøk til Vestland FK høsten-2020, men ble da stoppet av korona. AU mener våren 2023 er et fint tidspunkt å gjennomføre fylkesbesøk.</p> <p>Vedtak: FRIM søker Udir om om å gjennomføre fylkesbesøk til Vestland april 2023. Fagansvarlig kontakter Vestland fylkeskommune.</p>
<p>07-2022</p>	<p>Orienteringssaker</p> <p>Flere lærekontrakter enn før pandemien: Udir har publisert oppdaterte tall på antall lærekontrakter, oppnådde fag- og svennebrev og søkere som har fått lærekontrakter med tilhørende analyse som kan leses her. Kort oppsummert: Fag- og yrkesopplæringen er på god vei til å komme seg etter koronapandemien; flere av tallene ligger nå høyere enn de gjorde også før pandemien.</p> <p>Antall permitterte lærlinger: Utdanningsdirektoratet henter ukentlige tall på permitterte lærlinger fra fylkeskommunene. 52 lærlinger er permitterte som følge av koronasituasjonen og nær alle permitterte er innen restaurant- og matfag. Rogaland er fylket med flest permitteringer. Omtale av tall for uke 5 finner du her.</p> <p>Lærlingundersøkelsen 2021: Analyse av lærlingundersøkelsen er publisert. Til tross for tidvis nedstengning og permitteringer, viser Lærlingundersøkelsen i 2021 at lærlingene i stor grad trives på arbeidsplassene sine, og at de er motiverte for å lære.</p> <p>Hovedfunn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 92 prosent er motiverte for å lære på arbeidsplassen • 85 prosent trives på arbeidsplassen • 77 prosent er fornøyde med valg av fag • 84 prosent har hatt praksis i bedrift på vg1, vg2 eller begge trinn • 3,6 prosent har blitt mobbet på arbeidsplassen de siste månedene • 16 prosent har ikke en plan for hva de skal lære i lærebedriften

08-
2022

Eventuelt

Arbeidsutvalget sitt møte med Kunnskapsministeren

SRY og arbeidsutvalgene i de faglige rådene er den 5.april invitert til møte med Kunnskapsminister Tonje Brenna. FRIM har ikke fått taletid dette året, men medlemmene ble bedt om å sende innspill som AU kan ta med seg i diskusjon.

Rådsmøte 8.juni

Rådsmøtet i juni gjennomføres i Udirs lokaler, i Schweigaards gate 15b.

Klagenemd

Udir skal oppnevne klagenemd for vg3 mediegrafikerfaget. FRIM skal gi innstilling til klagenemd.

Rådsmedlemmene tar en runde i sine miljø og sender fagansvarlig forslag til navn. Arbeidsutvalget fikk mandat til å innstille klagenemd.